

«Самұрық-Қазына» ұлттық
әл-ауқат қоры» АҚ
Директорлар кеңесінің
2021 жылғы 27 мамырдағы
бетпе-бет отырысының
№ 185 [хаттамасына](#)
№ 4 қосымша

**«Самұрық-Қазына» АҚ
сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты**

Нұсқа: 1.0

Иесі: Комплаенс қызметі

Әзірлеуші: Д.Е. Ақшалов

Нұр-Сұлтан, 2021 жыл

Мазмұны

- [1. Мақсаты және қолдану саласы](#)
- [2. Анықтамалар мен қысқартулар](#)
- [3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары](#)
- [4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау](#)
- [5. Контрагенттерді тексеру](#)
- [6. Қайырымдылық, демеушілік және саяси қызметке қатысу](#)
- [7. Ресмилікті жеңілдету үшін төлем](#)
- [8. Сыйға тарту, сыйлықтар, өзге де қызметтер \(ізеттілік белгілері\) қабылдау](#)
- [9. Қордың портфельдік компанияларға қатысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметі](#)
- [10. Белгіленген рәсімдер аясында келіп түсетін жеке және заңды тұлғалардың өтініштерімен жұмыс](#)
- [11. Комплаенс тексерулерді жүргізу тәртібі](#)
- [12. Жауапкершілік](#)
- [1-қосымша](#)
- [2-қосымша](#)

1. Мақсаты және қолдану саласы

1. Осы «Самұрық-Қазына» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты (бұдан әрі – Саясат) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының [Заңына](#), Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қарсы іс-қимыл саласындағы өзге де заңнамалық актілеріне, Мінез-құлық кодексіне, сондай-ақ Қордың қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес әзірленді.

2. Саясат:

- 1) Қордағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарын;
- 2) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу жөніндегі басқару және ұйымдастыру негіздерін;
- 3) сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің алдын алуды азайту жөніндегі іс-шараларды;
- 4) бұзушылық фактілері бойынша комплаенс тексерулер жүргізуді;
- 5) жұмыскерлердің Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерін, сондай-ақ Қор қызметін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды қатаң сақтауға бейілділігін қалыптастыруды;
- 6) Қорда сыйлықтарды қабылдаудың, сыйға тартудың, қонақжайлылық актілерін көрсетудің және қабылдаудың жалпы қағидаттары, сондай-ақ сыйлықтарды тіркеу және қонақжайлылық актілерін көрсету кезінде Қордың құрылымдық бөлімшелерінің қызметін белгілейді.

3. Осы Саясаттың негізгі мақсаты Қордың және оның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерінің мінез-құлықтың жоғары стандарттарына бейілділігі, ашық және адал бизнес жүргізу, іскерлік беделін нығайту және Қорға деген сенімін арттыру болып табылады. Осы Саясат пен Қордың Мінез-құлық кодексінің нормалары бір-бірін өзара толықтырады.

4. Осы Саясат барлық қауымдастырылған, лауазымды адамдар мен жұмыскерлердің (оның ішінде аутстаффинг) танысуы және мүлтіксіз ұснауы үшін міндетті болып табылады.

5. Қордың портфельдік компанияларына осы Саясат негізінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мәселелерді реттейтін ұқсас құжатты әзірлеу және белгіленген тәртіппен бекіту ұсынылады.

6. Осы Саясат Қордың корпоративтік веб-сайтында орналастырылуы тиіс.

2. Анықтамалар мен қысқарған сөздер

7. Осы Саясатта мынадай анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама	-	«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» қазақстан Республикасының Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі өзге де нормативтік құқықтық актілер.
қауымдастырылған тұлғалар	-	Қордың Директорлар кеңесінің, Басқарманың мүшелері, агенттер, бірлескен кәсіпорындар бойынша серіктестер, еншілес және тәуелді ұйымдар және Қор үшін қызмет көрсететін немесе оның атынан сөйлейтін өзге де тұлғалар.
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау	-	Қордың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі.
лауазымды тұлғалар	-	Директорлар кеңесінің, Басқарманың мүшелері, басқару функцияларын орындайтын тұлғалар.
басқару функцияларын орындайтын тұлға	-	<p>ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты, уақытша не арнайы өкілеттік бойынша орындайтын тұлға.</p> <p>Әкімшілік-шаруашылық функциялар - Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен ұйымның балансындағы мүлікті басқару және оған билік ету құқығы.</p> <p>Ұйымдастыру-өкімдік функциялары - Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен қызмет бойынша бағынысты адамдардың орындауы үшін міндетті бұйрықтар мен өкімдер шығаруға, сондай-ақ бағыныстыларға қатысты көтермелеу шаралары мен тәртіптік жазаларды қолдануға берілген құқық.</p>
Материалдық сыйақы		үшінші тұлғалардың пайдасына берілетін немесе қабылданатын материалдық құндылықтар, пайда немесе артықшылық.

ПК / портфельдік компаниялар	-	Қор меншік немесе сенімгерлік басқару құқығындағы дауыс беретін акциялардың (қатысу үлестерінің) елу пайызынан астамын тікелей иеленетін ұлттық компаниялар мен басқа да заңды тұлғалар.
мүдделер қақтығысы	-	басқарушылық функцияларды орындайтын тұлғалар, Директорлар кеңесі мүшелерінің, Басқарма мүшелері мен жұмыскерлердің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық бұл ретте аталған тұлғалардың жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін.
сыбайлас жемқорлық	-	басқарушылық функцияларды орындайтын адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі алу немесе алу мақсатында немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды өздері не үшінші тұлғалар үшін заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беру.
сыбайлас жемқорлық тәуекелі	-	сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі.
сыбайлас жемқорлық әрекеттері	-	меншік немесе өзге де игіліктер түрінде пайда алу мақсатында өзінің қызметтік жағдайын пайдалана отырып, Қордың лауазымды тұлғасы, жұмыскері жүзеге асыратын қасақана іс-әрекеттер (іс-әрекет немесе әрекетсіздік).
контрагент	-	Қор шарт/келісім жасасқан не жасасуды жоспарлап отырған жеке немесе заңды тұлға.
сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру	-	Қордың және оның жұмыскерлерінің өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі.
өкілдік шығындар	-	қабылдау өткізуге, мәдени-ойын-сауық іс-шараларына қатысуға, буфеттік қызмет көрсетуге, аудармашының қызметтеріне ақы төлеуге және т. б. шығыстар.
жұмыскер	-	егер мәтін бойынша өзгеше көрсетілмесе, Қормен еңбек қатынастарында тұрған адам.
АРБД	-	Адам ресурстарын басқару департаменті;

Ж а у а п т ы к ұ р ы л ы м д ы қ бөлімше	-	Қордың Комплаенс қызметі.
Қор	-	«Самұрық-Қазына» АҚ.

Осы Саясатта қолданылатын, бірақ ашылмаған ұйғарымдар Қазақстан Республикасының заңнамасында, Қордың Жарғысында және өзге де ішкі құжаттарында пайдаланылатын ұйғарымдарға сәйкес келеді.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

8. Қордағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) **сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік** – Қор өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандар мен көріністерде сыбайлас жемқорлықтан толық бас тарту қағидатын ұстанады.

Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидаты Қор атынан немесе оның мүддесі үшін әрекет ететін қауымдастырылған тұлғалар мен жұмыскерлер үшін тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы белгілі бір елде бизнес жүргізу практикасына қарамастан сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға қатаң тыйым салуды білдіреді;

2) **жоғары басшылықтың міндеттемесі және «жоғарыдан тонды» белгілеу** – Қордың Директорлар кеңесі сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастыруда және Қорда сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйесін құруда түйінді рөл атқарады. Қордың Директорлар кеңесі мен Басқармасының мүшелері сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген нысандарына және барлық деңгейлерде ашық және тұрақты түрде бітіспес қатынас туралы мәлімдеуге, осы қағиданы жеке мысалмен көрсетуге, сақтауға және іске асыруға тиіс;

3) **жұмыскерлердің тартылуы** – Қор өзінің лауазымды адамдары мен жұмыскерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын құптайды;

4) **жазаның бұлтартпаушылығы** – Қор өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда өзге де жағдайларға қарамастан қор қызметкерлерін жазалаудың бұлтартпаушылығы туралы мәлімдейді;

5) **Осы Саясаттың заңдылығы мен қолданыстағы заңнамаға және жалпы қабылданған нормаларға сәйкестігі** – Қор Қазақстан Республикасының және қызмет жүргізетін немесе жүргізуді жоспарлайтын өзге де елдердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қатаң сақтайды және оның кез келген қолданылуы немесе әрекетсіздігі қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларына қайшы келмейді;

6) **Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі рәсімдердің пропорционалдығы** – Қор Қордың қызметінде туындауы мүмкін сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сәйкес Қорды, оның қауымдастырылған, лауазымды адамдары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту ықтималдығын төмендетуге мүмкіндік беретін бақылау рәсімдерін әзірлейді және енгізеді;

7) **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі** – Қор оларды іске асырудың қарапайымдылығын және елеулі нәтиже алуды қамтамасыз ететін рәсімдерді барынша ашық, түсінікті, орындалатын етуге ұмтылады. Қор қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін бағалауды жүзеге асырады және тиімсіз болған жағдайда оларды жетілдіреді;

8) **мониторинг және бақылау** – Қор сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің жай-күйіне мониторингті жүзеге асырады, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл бойынша енгізілген рәсімдердің сақталуын және олардың тиімділігін бақылайды;

9) **мүдделер қақтығысына жол бермеу** – Қор мүдделері Қордың мүдделерімен қақтығыс болған жағдайда Қордың жұмыскерлері Қорда шешімдер қабылдауға тікелей немесе жанама әсер етпеуі тиіс деп есептейді;

10) **тиісінше қарап-тексеру** – Қор контрагенттермен, жұмысқа кандидаттармен немесе өзге де үшінші тұлғалармен іскерлік қатынастар туындаған/жалғасқан кезде олардың сенімділігін және мүдделер қақтығысының болмауын уақтылы тексеруді жүзеге асыра отырып, тиісті қарап-тексеруді көрсетеді;

11) **көшбасшылық және үйлестіру** – Қор сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласындағы мемлекеттік органдармен және Қордың қауымдасқан/үшінші тұлғаларымен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылдарды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

4. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау

9. Қор заңнамаға сәйкес сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі бағалау жүргізеді.

10. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру мен бағалаудың мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшыраған және лауазымды адамдар мен қызметкерлердің жеке пайда алу мақсатында да, Қордың пайда алу мақсатында да сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары Қордың қызмет түрлері мен бизнес-процестерін анықтау болып табылады.

11. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру, бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.

12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг мынадай шараларды қамтиды, бірақ төмендегілермен шектелмейді:

1) Қордың негізгі ішкі құжаттарына және олардың жобаларына сыбайлас жемқорлықты (факторларды) көрсету үшін себептер мен жағдайлар жасауға ықпал ететін ережелердің болуы тұрғысынан бекітуге шығарылатын комплаенс-сараптама жүргізу және оларды жою жөнінде ұсыныстар әзірлеу;

2) өзінің ішкі құжаттарын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың өзгеретін талаптарына жедел сәйкестендіру мақсатында Қордың қызметіне ықпал ететін сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың, сондай-ақ шет мемлекеттердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының мониторингі;

3) лауазымды адамдар мен қызметкерлер тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері фактілері бойынша жеке және заңды тұлғалардың өтініштерінің статистикасын зерделеу;

4) бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдардың мониторингі.

13. Қордың жауапты құрылымдық бөлімшесінің қызметі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектісі болып табылады және мыналарды қамтиды:

1) іске асыру кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туындауы ықтимал бизнес-процестің «сыни нүктелерін» анықтау;

2) мыналарды қамтитын сыбайлас жемқорлық схемаларының сипаттамасы:

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған кезде Қор немесе оның жекелеген лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері алуы мүмкін пайда немесе артықшылық сипаттамасы;

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау үшін «түйінді» болып табылатын Қордағы лауазымдар;

- сыбайлас жемқорлық төлемдерін жүзеге асырудың ықтимал нысандары;

3) ішкі бақылау рәсімдерінің болуын немесе болмауын айқындау, қолданыстағы бақылау рәсімдерінің тиімділігін бағалау.

14. Кез келген сыбайлас жемқорлық схемасы үшін тәуекелге төзімділіктің нөлдік деңгейі қабылданды және әрбір жағдайда Қор ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту жөніндегі шараларды дереу әзірлейді.

15. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру мен бағалауды жүргізу, оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлеу тәртібі заңнамамен және Қордың ішкі нормативтік құжаттарымен регламенттеледі.

5. Контрагенттерді тексеру

16. Қор сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылуы мүмкін контрагенттермен іскерлік қатынастардың тәуекелін азайту үшін ақылға қонымды күш-жігерін жұмсайды, ол үшін контрагенттердің парақорлыққа төзімділігін бағалау, оның ішінде олардың өздерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттарының немесе рәсімдерінің бар-жоғын тексеру, олардың осы Саясаттың талаптарын сақтауға және шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпелерді енгізуге, сондай-ақ өзара бизнесті этикалық жүргізуге және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға жәрдемдесу.

17. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпені пайдалану тараптар арасындағы сенімді сақтауға және шарттар жасасу кезінде де, орындау кезінде де сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға көмектеседі.

18. Контрагенттермен іскерлік қатынастар орнату ниеті кезінде шарттың және/немесе өзге келісімнің бастамашысы олардың сенімділігіне тексеру жүргізуі қажет.

19. «Тәуекел факторлары» анықталған жағдайда шарттың және/немесе өзге де келісімнің бастамашысы тиісті шешім қабылдау үшін ақпаратты Қор басшылығына міндетті түрде жеткізуі қажет.

6. Қайырымдылық, демеушілік және саяси қызметке қатысу

20. Қор өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау мақсатында қайырымдылық және демеушілік жобаларды қаржыландыруды жүзеге асырмайды.

21. Қор, сондай-ақ лауазымды адамдар мен қызметкерлер өз қызметінде артықшылық алу немесе сақтау мақсатында саяси партияларды, қоғамдық бірлестіктерді қаржыландыруды жүзеге асырмайды.

22. Қоғамдық бірлестіктерге қатысқан кезде лауазымды адамдар мен қызметкерлерге өз қызметінде Қор үшін артықшылық алу немесе сақтау мақсатында Қор атынан төлемдер

ұсынуға, беруге, уәде беруге немесе жасауға, мүлік енгізуге, сыйлықтар беруге тыйым салынады.

23. Лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлер қоғамдық ұйымдарға қатысқаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес дербес жауапты болады.

7. Ресмилікті жеңілдету үшін төлем

24. Осы Саясат ресмилікті жеңілдету үшін төлемдерді төлеуге немесе қабылдауға тыйым салады. Ресмилікті жеңілдету үшін төлем әдеттегі рәсімдерді орындау немесе жеделдету үшін лауазымды адамдар мен қызметкерлерге жасалған төлемдерді білдіреді. Ресмилікті жеңілдету үшін төлем мөлшері туралы ақпарат көпшілікке қол жетімді болатын қызметтердің ресми төлемдерінен өзгеше.

8. Сыйға тарту, сыйлықтар, өзге де қызметтер (ізеттілік белгілері) қабылдау

25. Қордың Мінез-құлық кодексіне және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қор лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлерге, сондай-ақ осы адамдардың отбасы мүшелеріне, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кірсе не ол өзінің лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді ұсынған адамдардың пайдасына осы адамның әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ұсынылатын материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді алуға тыйым салады.

26. Басқарушылық функцияларды орындайтын адамдардың және (немесе) олардың отбасы мүшелерінің хабарынсыз келіп түскен сыйлықтар мен ақша сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына сәйкес уәкілетті мемлекеттік органға өтеусіз берілуі/аударылуы тиіс.

27. Қор ресми кездесулер барысында іскерлік сыйлықтармен (кәдесыйлармен) алмасуды және өкілдік шығыстарды, оның ішінде іскерлік қонақжайлылықты жүзеге асыруды бизнесті жүргізудің қажетті бөлігі және жалпы қабылданған іскерлік практика деп таниды. Қор іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылық шығындарына қатысты адалдық пен ашықтық атмосферасын барлық жағынан көтермелейді.

28. Өкілдік шығыстарды, оның ішінде Қордың үшінші тұлғалармен іскерлік қонақжайлылығын жүзеге асыру:

1) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының, Мінез-құлық кодексінің және Қордың ішкі нормативтік құжаттарының нормаларына толық сәйкес келуі;

2) ақылға қонымды түрде негізделуі, мөлшерлес және сәнді заттар болмау;

3) қызмет, іс-әрекет, әрекетсіздік, жол бермеу, қамқоршылық, құқықтар беру, мәміле, келісім, лицензия, рұқсат және т. б. туралы белгілі бір шешім қабылдағаны немесе алушыға өзге де заңсыз немесе этикаға жат мақсатпен ықпал етуге тырысқаны үшін жасырын сыйақы ұсынбау;

4) қонақжайлылық таныту адамның белгілі бір тәсілмен әрекет етуіне ықпал етуге немесе итермелеуге немесе оның рөлін немесе функциясын орындағаны үшін сол адамды марапаттауға арналған деп есептемеу және қабылдамау;

5) сыйлықтар немесе өкілдік шығыстар туралы ақпарат ашылған жағдайда Қор, лауазымды адамдар мен қызметкерлер, сондай-ақ өзге де адамдар үшін беделді тәуекел туғызбау;

б) қонақжайлылық көрсету орынды және осы Саясатта көзделген шектен шықпайды және тиісті бөгде ұйымның қонақжайлылығына қатысты саясатты бұзбау сияқты өлшемшарттарға жауап беруі тиіс.

29. Қонақжайлылықтың кез келген көрінісі Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қордың ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырылуы тиіс.

30. Мемлекеттік қызметшілерге, квазимемлекеттік сектор субъектілерінде басқару функцияларын орындайтын адамдарға және олардың отбасы мүшелеріне қонақжайлылық белгілері мен сыйлықтар ұсынуға жол берілмейді. Сондай-ақ, егер сыйлықты қабылдау дарынды адам үшін қолайсыз екені белгілі болса, сыйлықтар ұсынуға немесе беруге жол берілмейді.

31. Іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылықтың барлық шығындары, сондай-ақ жарнамалық шығындар қордың жауапты құрылымдық бөлімшесі мен басшылығымен мақұлдануы керек.

32. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде қызметкер осы мәселе бойынша тікелей басшымен немесе жауапты құрылымдық бөлімшемен кеңесу керек.

33. Қордың қызметкерлері мен шенеуніктері сыйлықтар мен қонақжайлылық көріністерін беруден және/немесе қабылдаудан аулақ болады өйткені мұндай әрекеттер Қордың жұмыскерлеріне, лауазымды тұлғаларына және іскери серіктестеріне орынсыз әсер етеді немесе осындай әсер етеді.

34. Іскерлік қатынастарға түсе отырып, жұмыскерлерге іскерлік серіктестерді осы Саясатпен таныстыру ұсынылады. Бар болса, іскери серіктестерде, үшінші тұлғаларда қабылданған ұқсас ішкі құжатпен танысыңыз.

35. Егер қолма-қол ақша немесе оның баламалары түріндегі сыйлық байқаусызда алынса, жұмыскер өз бөлімшесінің басшысына немесе (егер жұмыскер бөлімшенің басшысы болып табылса) жауапты құрылымдық бөлімшеге жазбаша хабарлауға және дереу қайтаруды ұйымдастыруы тиіс.

36. Жұмыскер өзінің бөлімшесінің басшысына немесе оның бөлімшесіне жетекшілік ететін басшыға (егер жұмыскер бөлімшенің басшысы болып табылса) қонақжайлылық актісі үшінші тараптан байқаусызда қабылданған жағдайда жазбаша хабарлауы тиіс:

1) үшінші тұлғалармен іскерлік қатынастардың әдеттегі тәртібімен тәттілер (тамақтануға арналған шығыстар);

2) тиісті болып көрінетін және әдеттегі іскерлік сыпайылық шеңберінен шықпайтын мәдени іс-шараларға билеттер, шақырулар (үшінші тараппен компанияда).

37. Қордың жауапты құрылымдық бөлімшесі Саясаттың [28-тармағында](#) көрсетілген өлшемшарттарға сәйкестігіне алдын ала бағалау (сыйлықтар, өкілдік шығыстар, қонақжайлылық актілері және т.б.) жүргізе алады, бұл, оның ішінде қонақжайлылық актісін үшінші тараптан байқаусыздық бойынша қабылдау жағдайларын алып тастауға мүмкіндік береді.

38. Осы бөлімде көрсетілген іс-әрекеттер [2-қосымшаға](#) сәйкес Қордың жауапты құрылымдық бөлімшесі жүргізетін сыйлықтар мен қонақжайлылық актілері журналында тіркелуі тиіс.

39. Журнал қағаз тасығышта жүргізіледі, түзетулерді, қолмен түзетілген дерлерді және тазалауды болдырмау мақсатында тігіледі және нөмірленеді.

9. Қордың портфельдік компанияларға қатысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметі

40. Қазақстан Республикасының заңнамасына және [Жарғыға](#) сәйкес Қор сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы портфельдік компаниялардың көшбасшылығын өзіне алады және қызметін үйлестіреді.

41. Қажет болған жағдайда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы бөлінген мәселелер бойынша жұмыс істеу, сондай-ақ комплаенс тексерулер жүргізу үшін бірлескен жұмыс топтары құрылуы мүмкін.

42. Қор Акционер ретінде жыл сайын директорлар кеңестеріндегі/байқау кеңестеріндегі өкілдер арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында қабылданып жатқан шараларға қатысты, оның ішінде анықталған кемшіліктерді, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін факторларды жою бойынша өз ұстанымын жеткізеді.

43. Қажет болған жағдайда портфельдік компаниялардың бірінші басшыларын сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша тыңдау өткізілуі мүмкін.

10. Белгіленген рәсімдер аясында келіп түсетін жеке және заңды тұлғалардың өтініштерімен жұмыс

44. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мақсатында Қор Қазақстан заңнамасының талаптарына және Қордың ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес келіп түсетін жеке және заңды тұлғалардың өтініштерімен жұмысты жүзеге асырады.

45. Қорда, сондай-ақ портфельдік компанияларда Мінез-құлық кодексін бұзу, оның ішінде сыбайлас жемқорлық, алаяқтық, кемсітушілік және этикаға жат мінез-құлық фактілері туралы хабарламалармен жұмыс істеу үшін Бастамашыл ақпараттандыру саясатына сәйкес бастамашыл ақпараттандыру желісі (Қауырт желі) жұмыс істейді.

46. Бастамашылық ақпараттандыру саясаты аясында келіп түсетін жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау Қордың ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

11. Комплаенс тексерулерді жүргізу тәртібі

47. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар, Мінез-құлық кодексінің нормаларын бұзу, оның ішінде бастамашыл хабарлау желісі (жедел желі) бойынша алынған өтініштер туралы хабарламалар бойынша Қор басшылығының шешімі бойынша комплаенс тексеру жүргізіледі.

48. Комплаенс тексеруді жауапты құрылымдық бөлімше жүзеге асырады. Қажет болған жағдайда бақылау функциялары бар Қордың және/немесе ПҚ-ның құрылымдық бөлімшелерінің өкілдерін тарта отырып.

49. Комплаенс тексеру жүргізу туралы шешім жауапты құрылымдық бөлімшенің қызметтік жазбасында немесе сыбайлас жемқорлық және Мінез-құлық кодексін бұзу фактілері туралы тікелей өтініште / хабарламада тиісті қарар нысанында қабылданады.

50. Егер комплаенс тексерудің нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне

нөлдiк төзiмдiлiк қағидатын негiзге ала отырып, түзету шараларын қабылдау, сондай-ақ бақылау рәсiмдерiн жетiлдiру тергеудiң аяқталуы болып саналады.

51. Лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлер өздерiнiң күдiктерi туралы жауапты құрылымдық бөлiмшенi хабардар етуге немесе Қорға қандай да бiр қатысы бар кез келген лауазымды тұлға немесе жұмыскер, өнiм берушi немесе басқа да тараптар жасаған ықтимал сыбайлас жемқорлық әрекеттерi туралы басқа адамдардан алынған мәлiметтердi беруге құқылы.

52. Құқыққа қайшы әрекет жасалды деп пайымдауға жеткiлiктi негiздерi бар кез келген адам өз бетiнше тергеу жүргiзуге, алынған ақпаратты басқа адамдармен талқылауға тырыспауы тиiс.

53. Комплаенс тексерудi жүзеге асыратын жұмыскерлер барлық лауазымды тұлғалар, кжұмыскерлер, сондай-ақ бұзушылықтар туралы адал хабарлаған өзге де тұлғалар (контрагенттер) туралы ақпараттың құпиялылығына кепiлдiк бередi.

54. Қор сыбайлас жемқорлық фактiлерi туралы келiп түскен анонимдi хабарламалар бойынша тексерудi жүзеге асырмау құқығын өзiне қалдырады. Келiп түскен ақпарат жалған болуы мүмкiн, ал көп жағдайда бiреудiң атын немесе әрекетiн жамандау үшiн ойдан шығарылған болуы мүмкiн.

55. Мән-жайларды анықтау мақсатында жауапты құрылымдық бөлiмше дербес не Қордың мүдделi құрылымдық бөлiмшелерiмен бiрлесiп құрамын Қордың Басқарма төрағасы бекiтетiн Комиссия құруға бастамашылық жасай алады.

56. Комплаенсты тексеру кезiнде ықтимал мүдделер қақтығысы алынып тасталуы керек.

57. Жауапты құрылымдық бөлiмшенiң және тексерушiлердiң комплаенс тексеру жүргiзу жөнiндегi өз функцияларын жүзеге асыру мақсатында:

1) өкiлеттiктер және оларға жүктелген мәселелер шеңберiнде тексерудi жүзеге асыру үшiн қажеттi кез келген ақпаратқа қол жеткiзуге;

2) жүргiзiлетiн тексеру мәселелерi бойынша Қордың және ПК-ның жұмыскерлерiнен жазбаша түсiнiктемелер алуға;

3) Қордың және ПК-нiң тиiстi құрылымдық бөлiмшелерiнен тексеру мәселелерi бойынша қажеттi мәлiметтердi сұратуға не олардың консультациясын алуға;

4) белгiленген тәртiппен тексеруге қатысы бар құжаттармен (оның iшiнде құпия сипаттағы) танысуға, қажет болған жағдайда олардың көшiрмелерiн не олардың үзiндiлерiн тексеру материалдарына қоса тiркеуге;

5) тәртiптiк терiс қылық жасаған Қордың және/немесе ПК-ның жұмыскерлерiн жауапқа тарту туралы және/немесе Қорға және/немесе ПК-ға келтiрiлген материалдық залалды өндiрiп алу туралы ұсыныс енгiзуге;

6) iшкi құжаттарда белгiленген тәртiппен тексерулер жүргiзу жөнiндегi өз функцияларын орындау үшiн iшкi және сыртқы мамандарды тартуға;

7) Қордың және/немесе ПК-нiң уәкiлеттi алқалы органдарына тексеру нәтижелерiн еркiн бiлдiруге және ашуға;

8) тексерудi тиiмдi жүргiзу үшiн жеткiлiктi және тиiстi болуы тиiс материалдық ресурстарға;

9) Қордың немесе ПК басшылығына дербес немесе басқа бөлiмшелермен және лауазымды адамдармен бiрлесiп Қордың немесе ПК бөлiмшелерiнiң жекелеген жұмыскерлерi мен бөлiмшелерiнiң жұмысында анықталған бұзушылықтар мен кемшiлiктердi жою жөнiндегi ұсынымдарды, сондай-ақ тексеру жүргiзу процесiнде белгiлi болған аталған бөлiмшелердiң жұмысын оңтайландыру жөнiндегi ұсынымдарды ұсынуға;

10) өз функцияларын жүзеге асыруға байланысты өзге де iс-әрекеттер жасауға құқылы.

58. Комплаенс тексеру жүргізу кезінде тексерушілер тәуелсіздік, объективтілік, кәсіби құзыреттілік, бейтараптық және құпиялылық қағидаттарын басшылыққа алуы тиіс.

59. Комиссия құрамына енгізілген адамдар комплаенс-тексерулер және/немесе Қордың тиісті ішкі құжаттарының талаптарын жүргізу кезінде өз міндеттерін орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қордың ішкі құжаттарында белгіленген жауапкершілікті көтереді.

60. Қордың және/немесе ПК-ның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлері тексеру жүргізу кезінде тексерушілердің қызметіне кедергі жасамауы тиіс.

61. Комплаенс тексерудің қорытындысы бойынша, оған жауапты құрылымдық бөлімшенің басшысы және Комиссия мүшелері (егер қолданылса) қол қоятын есеп әзірленеді.

62. Есеп тиісті шешімдер қабылдау үшін Қор басшылығына жіберіледі.

63. Қордың лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал фактілер анықталған жағдайда, тексеру нәтижелерін тиісті құқық қорғау органдарына жіберу туралы шешімді Қор басшылығы қабылдайды.

64. Қор құқық қорғау және сот органдарына комплаенс тексеру жүргізу барысында жиналған қолда бар материалдарды ұсынуға құқылы.

65. Адамдарды тәртіптік жауаптылыққа тарту үшін дәлелдемелер жеткілікті болған барлық жағдайларда тәртіптік жауаптылыққа тарту Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын сақтай отырып жүзеге асырылады.

12. Жауапкершілік

66. Лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасағаны үшін қылмыстық, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және тәртіптік жауаптылықта болады.

67. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған тұлғалар соттың заңды күшіне енген шешімі бойынша Қорға материалдық залалды өтеуден босатылмайды.

68. Қордың лауазымды тұлғалары мен құрылымдық бөлімшелерінің басшылары өз өкілеттіктері шегінде, сондай-ақ шарттық қатынастар шеңберінде Қордың не жоғары тұрған органның (аудиторлардың, агенттердің, консультанттардың және т.б.) тапсырмасы бойынша жұмыс істейтін үшінші тұлға-контрагенттердің басшылары осы Саясатта белгіленген ережелерді іске асыру жөніндегі қызметті ұйымдастыруға және үйлестіруге жауапты болады.

69. Басқарушылық функцияларды орындайтын адамдар сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамада көзделген талаптарды орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін заңнамаға сәйкес жауапты болады.

70. АРБД басқарушылық функцияларды орындайтын адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді жазбаша нысанда тіркеуі және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамада көзделген ақпаратты жариялауы үшін жауапты болады.

71. Лауазымды адамдар мен жұмыскерлер [1-қосымшаға](#) сәйкес осы Саясатты адал ұстануға өз міндеттемелерін жазбаша растауға міндетті.

72. Жауапты құрылымдық бөлімше тәуекелдердің сыбайлас жемқорлыққа бағалауын жүргізуге және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізуге, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың барлық өзге де талаптарының сақталуын бақылауға жауапты болады.

1-қосымша

Осы нысанды «Самұрық-Қазына» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында белгіленген талаптарды мұқият зерделегеніңізді, түсінгеніңізді және адал орындауға міндеттенгеніңізді растау үшін қолданыңыз.

Толтырылған және қол қойылған нысан – Қордағы еңбек және/немесе лауазымдық міндеттерін атқарған сәттен бастап растау.

Растау

Туісті ұяшықтарды белгілеңіз

- **Мен «Самұрық-Қазына» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын зерттегенімді және түсінгенімді растаймын.**
- **Мен «Самұрық-Қазына» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында белгіленген талаптарды қатаң ұстануға міндеттенемін.**
- **Мен «Самұрық-Қазына» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі саясатты бұзған жағдайда мені азаматтық-құқықтық, әкімшілік және қылмыстық жауапкершілікке тартуға, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен атқаратын қызметінен босатуға болатындығы туралы хабардармын.**

Осы жерге қол қоюыңызды өтінемін

20__ жылғы «__» _____ Т.А.Ә., қолтаңбасы

2-қосымша

Сыйлықтар мен қонақжайлылық актілерін тіркеу журналының нысаны

№ ж/ Т	Қонақжайлылық актісін көрсету, сыйлық алу күні	Сыйлықты алу туралы хабарламаны ұсынған тұлғаның Т.А.Ә. және лауазымы	Сыйлықтың атауы, қонақжайлылық актісінің сипаттамасы	Сыйлық алған адамның Т.А.Ә. және лауазымы	Сыйға берушінің атауы, Т.А.Ә.	Айрықша белгілер
1	2	4	5	6	7	8

